
PŮRÁK
PETR STANČÍK


DRUHÉ MĚSTO

PÉRÁK
Petr Stančík

Geheim

PETR STANČÍK

PŘÁK

DRUHÉ MĚSTO 2016

© Petr Stančík, 2008, 2016
Design © Petr Krejzek, ReDesign, 2008, 2016
Ilustrace na obálce © Jan Bažant, 2008, 2016
Ilustrace © Finito, 2008, 2016
© Druhé město – Martin Reiner, 2016
ISBN 978-80-7227-387-4

DĚKUJI
Mému dědečku Bohumírovi za vyprávění, jak se setkal s Pérákem.
Dominiku Miškovskému za to, že mi pomohl vymyslet konec.
Ivanu Wernischovi za rady o Třetí říši. Ondřeji Hüblovi za jiné rady.
Oldřichu Janotovi za jednu důležitou píseň.

MOTTO:

Každému, kdo má, bude dáno a přidáno. Kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.

(EVANGELIUM PODLE MATOUŠE 25,29)

PROLOG

ZATÍMCO O PATRO NÍŽ VŠECHNY DĚTI PLÁČOU, PROTOŽE SE NArodily, vylomenými dveřmi do laboratoře se rojí gestapáci. Profesor Rosengold stojí před oknem, vyhlíží ven do hvězdné noci, k hlavě si tiskne revolver. Velitel komanda tasí pistoli, namíří na něj a zařve: „Stůj, žide!“

„Já přece stojím. A to dokonce v obou významech toho slova, totiž za prvé neležím ani nesedím, a za druhé nehýbu se,“ odvětí Rosengold klidně.

„Zahoď tu zbraň, nebo střelím!“ vyhrožuje dál gestapák.

„Ale já se přece sám chci střelit,“ usmívá se na něj profesor vlídně.

„To je pravda,“ nerad musí uznat gestapák. Po chvilce dumání dodá: „Tak to zahoď, nebo… nebo…“

Jenže Rosengold ho už neposlouchá, také v obou významech toho slova. Pohne zápěstím, aby hlaveň mířila přesně na nezvaného hosta, a stiskne spoušť. Kulka mu provrtá hlavu, letí dál a trefí velitele mezi oči. Vymrštěný kousek profesorova mozku se propojí s mozkem gestapáka a způsobí mu tak těsně před smrtí řadu mučivě pestrých myšlenkových koláží.

KAPITOLA 1

VŠUDE JE TMA. NAHOŘE I DOLE, KOLEM I UVNITŘ.

Není to vlahá tma pod peřinou, odkud vyrážíš na první objevitelské výpravy sopečnou krajinou svého těla, ani vlídná tma starého altánu, v jehož bezčasí se tak rád chráníš před kyselinou léta.

Je to tma šedivá, jednotvárná, páchnoucí plísní a myšinou. Je to tma liduprázdná, protože po zákazu vycházení si nikdo na ulici netroufne. A když už, lépe nikoho nepotkat, protože to může být jedině odbojář, nebo gestapák.

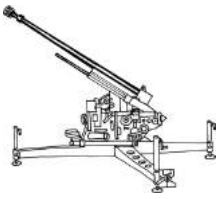
Prahu je tušit jenom jako temný obrys domů na ještě temnějším pozadí noci — je válka, všechna okna musí být zatemněna. Všechny ty veselé neonové reklamy obchodů a kaváren první republiky dávno zhasly, auta mají zaslepená světla až na úzké škvíry podobné očím hada. Tmu prořezávají jen sem a tam slídící reflektory na strážních věžích a bludičky cigaret hlídek SS.

Je pozdě večer 28. října 1941. Češi slaví třiadvacáté výročí obnovení svého státu tajně, potichu, za staženými roletami. Červenomodrobílé vlajky, jindy pečlivě stočené a proložené kuličkami proti molům, vytahují z úkrytu a vyvěšují je na kredenc nebo z lustru. Ti nejodvážnější pustí z kohoutku vodu a kryti jejím šuměním si potichu zazpívají Kde domov můj?

Na terase letohrádku královny Anny se topoří flak v palebném postavení, obří ocelový pyj, připravený každé letadlo na dosah oplodnit ohněm a železem.

Před flakem stojí kaprál Wehrmachtu, dole obcházejí letohrádek dvoučlenné hlídky.

Trávou se sem plíží tři postavy, celé v černém: mají dlouhé černé pláště, barety, roláky, tváře skryté černými kuklami. Jsou tak důklad-



FLAK Flugabwehrkanone čili protiletadlové dělo. Příklad pro Němce typicky rozporné záliby ve zkratkách a zároveň v tasemnicovitě dlouhých složeninách. Zde 7.5 cm FlaK M 37(t), kořistní český kanon proti letadlům, vz. 37, ráže 7,5 cm, Škoda „R 3“. Nejmodernější protivzdušná zbraň své doby, vybavená poloautomatickým závěrem a ústředním zaměřovačem s elektrickým přenosem řízení palby. Jeden z mnoha důvodů, proč jsme měli v roce 1938 slušnou šanci dát frickům na flak... Totiž na frak.

TERMIT
Zde nikoliv druh hmyzu, nýbrž směs práškového hliníku a kysličníku železitého (známého jako rez). Při hoření vyvine teplotu až 3000 °C, což spolehlivě roztaví každý pancíř. Je tedy vlastně také všekaz.

ZÁZRAČNÉ DÍTĚ
Reinhard Eugen Tristan Heydrich (7. 3. 1904 Halle nad Sálou — 4. 6. 1942 Praha). Syn operního zpěváka a pianistky. Po maturitě roku 1922 přijat do válečného námořnictva, jako kadet sloužil na křižníku Berlin pod velením 1. důstojníka Canarise (budoucího admirála a šéfa konkurenčního Abwehru). V prosinci 1930 se na plese veslařského spolku v Kielu seznámil s Linou von Osten a brzy nato ji požádal o ruku. Otec jedné z jeho bývalých milenek si však stěžoval u svého známého admirála Raedera. Čestný soud Heydricha degradoval na vojína a propustil z námořnictva. 1. července 1931 Heydrich vstoupil do NSDAP. Heinrich Himmler omylem věřil, že Heydrich sloužil u námořní rozvědky, a proto ho na své drůbežárně u Mnichova pověřil vybudovat Sicherheitdienst

ní, že si určitě oblékli i černé spodní prádlo. Jeden zakuklenec, zřejmě jejich velitel, ukáže ostatním dvěma gestem, kterou hlídku si kdo vezme na starosti.

Kaprál si zatím z nudy natahuje prst po prstu tak dlouho, dokud se neozve odporné křupnutí. Zakuklenci toho využijí, aby zamaskovali křupání vazů, jež lámou strážným. Jakmile si kaprál natáhne všechny prsty, ozve se ještě šesté křupnutí. Kaprál si nechápavě prohlíží ruku, snad by si ji i přepočítal, ale to už dojde i na něj. Křup!

Zakuklenci rychle odtáhnou mrtvoly do stínu letohrádku a plíží se dál. Vedle Míčovny přeběhnou Jelení příkop, u zdi Hradu vystřelí z harpuny kotvu s lankem a vyšplhají se po něm na střechu věže Mihulky, odsud přeskáčou na střechu katedrály. Po vnějším triforiu obejdou chór až k jižní věži, opěrný systém chrámu se ježí všude kolem jako hnáty nějakého dávno zabitého draka. Po točitém schodišti sestoupí na terasu nad Zlatou bránou, tady uvážou lano a spustí se po něm k pravému okénku, proraženému do tlusté kamenné zdi. Zde, přímo nad hrobem svatého Václava, je po staletí uschován nejvzácnější poklad Českého království.

Velitel zakuklenců pákovými nůžkami přestříhá mříž v okně, diamantem vyřízne sklo a všichni se vsoukají dovnitř. Jen kousek pod nimi, na mozaice nad vchodem do katedrály, archanděl Michael zahání hříšníky do pekla k věčnému zatracení.

Zakuklenci konečně stanou v korunní pokladnici. Obklopí starožitný okovaný trezor a sehraně ho začnou otvírat. První na víku vysype do kruhu cestičku z práškového termitu, druhý ji zapálí páskou hořčíku. Termit vzplane oslnivě modrou září, která se zarývá do mozku i přes zavřená víčka. Třetí zakuklenec stíní světlo roztaženým pláštěm, aby je při pohledu zvenčí neprozradilo. Do trezoru je propálena krásně kulatá díra. První zakuklenec ochladí horké hrany pancíře vodou z lahve. Pak do trezoru nedočkavě zasune ruku a šmátrá.

Najednou se ozve škrtnutí zápalky a temnou místnost rozzáří ostré světlo elektrických reflektorů. Oslnění zakuklenci se překvapeně obrátí k rohu, odkud vychází světlo. Tam sedí v pohodlném křesle sám Reinhard Heydrich, oblečený do parádní uniformy SS.

Fluidum nadčlověka, jež z něj vyzařuje, ruší jen dva kazy: žensky široké boky a vysoký mečivý hlas. Spokojeně se usmívá, nohu přes nohu, klidně pokuřuje cigaretu a vychutnává si svůj efektní nástup na scénu. Pak se křivě usměje a skrze ten křivý úsměv se zeptá:

„Hledáte možná tohle?“

Někde v pozadí se zapne bodový reflektor a rozzáří svatováclavskou korunu, dosud skrytou ve stínu. Heydrich ji má nasazenou na

hlavě. Někomu uklouzne přidušený vzdech. Zdá se, že zlato vybledne a drahokamy popraskají tou strašnou potupou, tím hrozným znesvěcením.

První zakuklenec se na Heydricha s výkřikem vrhne, ale do místnosti se nahrnou esesmani a samopalem naplocho ho odrazí zpět. Ze všech stran je slyšet dupání, německé povely a cvakání natahovaných zbraní.

Tu se v temném otvoru okna rozlije světlá skvrna. Je to obličej ušlechtilých rysů, mužnou krásou připomíná znamenitě postavenou loď: Dlouhý stěžeň nosu podpírá směle napjatou plachtu čela. Dvě ocelově modré hlavně očí, stále nabité k palbě pohledem. Pevný kýl úst, neústupně vpřed mířící kloun brady. Zvedněte kotvy! Loď právě odplouvá na vlnách plavých vlasů se zlatými pablesky. Tvář muže, který všem gestapákům v protektorátu kazí sny i služební postupy. Toho muže, jímž matky straší neposlušné děti, a přece si všichni kluci chtějí hrát na něj, zatímco na Háchu žádný. Muže, jehož tvář si tisíce žen při milování přelepují na obličeje svých manželů i milenců.

Tvář Franty Péráka!

Hrdina je oblečen do přiléhavého trikotu z poctivé hnědé hověziny. Na hlavě má koženou kuklu, na temeni vybíhající do hřebenu (asi pro lepší stabilitu při letu). Obličej mu chrání letecké brýle a před ústy se mu klinká náústek kyslíkové masky pro pobyt ve výškách. Přišitý na prsou nese svůj symbol: žlutou, třikrát zatočenou pružinu. Na nohách kotníčkové šněrovací boty s mohutnou podrážkou z pěnové gumy. Celý vkusně laděný do odstínů žlutě a hnědi by lahodil oku.

Teď však na nějaké lahodění není čas. Pérák proskočí oknem dovnitř, obřími skoky létá sem a tam komnatou a všude kosí Němce, jak se zdá, pouhým dotykem ruky. Náckové po něm marně střílejí, místnost až po klenbu zaplňuje čpavý dým smíšený s prachem z rozdrceného kamene. Zakuklenci neváhají, posbírají zbraně mrtvých a opětují palbu. Jenomže jim schází Pérákova hbitost a Němců je strašná přesila. Padne první odbojář, pak druhý. Třetího zakuklence Pérák chytí kolem pasu a proskočí s ním ven.

Před katedrálou tvrdě dopadne na dlažbu, ale svou kořist nepustí. Odrazí se, plavně přeskočí monolit a zmizí ve tmě. Němci za ním zuřivě střílejí z obou oken.

Zdálky to vypadá, jako by pekelné plameny na mozaice ožily.

Heydrich ve svém bledém obličeji nepohne ani svalem. Palbou rozžhavenou parabellu pofouká a zasune do pouzdra, obrátí se na patě a kráčí pryč, přitom si rytmicky plácá jezdeckým bičíkem do naleštěných holínek.

(SD) — tajnou službu SS. Heydrich se osvědčil a 1. září získal post vůdce SD. 26. prosince se konečně oženil s Linou. V dubnu 1934 Göring jmenoval Himmlera šéfem pruské policie, Heydrich se stal jeho zástupcem a velitelem nově zřízeného Hlavního úřadu bezpečnostní policie, jemuž podléhaly všechny neuniformované policejní složky: policie tajná (Gestapo) i kriminální (Kripo). Heydrich se vypracoval na jednu z nejmocnějších osob Třetí říše. Byl též hlavním vykonavatelem tzv. Konečného řešení židovské otázky. 23. září 1941 Vůdce poslal říšského protektora v Čechách a na Moravě von Neuratha na odpočinek, Heydricha povýšil na SS--Obergruppenführera a jmenoval novým protektorem, arci jen „zastupujícím“. Heydrich rozpoutal teror a rozdrtil většinu českého odboje, zreformoval protektorátní správu a vyždímal hospodářství do poslední kapky, pak ale podlehl atentátu. Heydrich byl mezi nacistickou špičkou jediný skutečný „árijec“ a také jediný, kdo zemřel během války.

KAPITOLA 2

KOVY
Němci se v Čechách nikdy neštítili krást, zvláště pak barevné kovy, jichž měli ve válkách vždy nedostatek. Za protektorátu nám mj. vzali 23 tun zlata, uložených v Bank of England, roztavili většinu zvonů, kuchyňských hmoždířů a soch legionářů. Je skutečně zvláštní, že neuloupili i svatováclavskou korunu. Ještě podivnější však je, že nechali stát Šalounův pomník Jana Husa na Staroměstském náměstí. Ten musel nácky dráždit hned trojmo: 1. osobou, 2. svými protoplazmatickými tvary, zařazujícími jej do tzv. zvrhlého umění, 3. ze všeho nejvíce tunami bronzu, nad nimiž museli nacisté doslova slintat. Snad ho zachránili duchové 27 rebelů popravených roku 1621.

ZATÍMCO PRAHA VENKU JE TICHÁ A POHASLÁ, V PIVOVARSKÉ hospodě U Fleků je spousta světla a šraml vyhrává na celé kolo. Těžký dubový stůl obklopují tibetští mniši, každý je oblečený ve fialovém rouchu, na rukou mají zelené rukavice a na hlavě špičatou čepici. Všichni jsou už pěkně v ráži, na stole mezi prázdnými lahvemi a mastnými talíři tančí polonahá blondýna a zpívá Lili Marlen. Dosti nepatřičně ji doprovází flekovská dechovka, spíše než na synkopy zvyklá na první dobu těžkou, takže celá píseň se jaksi převaluje mezi jazzem a polkou. K tomu jeden mnich hraje v úplně jiné tónině na tibetské mísy.

Zpěvačka není ovšem žádná Marlene Dietrich, vlasy má rozežrané peroxidem a hlas cigaretami, ale snaží se a mnichům to zřejmě stačí. Lokají flekovský ležák ze zpěvaččiných střevíčků, okusují obrovská pečená vepřová kolena, do rytmu písně otáčejí modlitebními mlýnky, nebo alespoň buší do stolu kostmi.

Otevřou se dveře a všem zatrne, jak lokálem zavanul chladný vzduch.

Vstoupí mladičký SS-Sturmmann, přistoupí k nejstaršímu mnichovi, zahajluje a cosi mu pošeptá do ucha. Mnich kývne a oba odejdou z hospody.

Sturmmann mnichovi podrží zadní dvířka černé limuzíny a sám si sedne za volant. Rozsvítí světla, až na úzké škvíry zaslepená černou látkou, a s kvičením pneumatik se rozjede.

Ve stejnou chvíli, jen o dvacet metrů výše, na kominickou lávku nad střechou dopadne Franta Pérák, odrazí se a letí dál.

Dopadne před poštou v Jindřišské ulici. Tady se zastaví a jen tak mimochodem, pouhým mávnutím ruky usekne všechny prsty pravé